

Varaždinska katedrala, 5. siječnja 2013. u 19.00

Trikraljski koncert

Misa Criolla
i latino-američke božićne Ariela Ramíreza

Zbor varaždinske katedrale "Chorus angelicus"

Oktet župe sv. Nikole "Donum"

Grupa Ayllu iz Zagreba

solist Josip Čajko, tenor

dirigent Anđelko Igrec

ulaz besplatan

dobrovoljni prilozi za izgradnju centra za hagioterapiju u Ludbregu

Program

Misa Criolla

- [Kyrie](#) - Gospodine, smiluj se
- [Gloria](#) - Slava Bogu na visini
- [Credo](#) - Vjerujem u Boga
- [Sanctus](#) - Svet
- [Agnus Dei](#) - Jaganjče Božji

Predstavljanje hagioterapije i zaklade za gradnju centra u Ludbregu

[A vuestros pies madre](#) - Pred noge tvoje, majko

[Alturas](#) - instrumental

iz kantate Navidad nuestra

- [Los pastores](#) - Pastiri
- [Nacimiento](#) - Rođenje
- [Peregrinacion](#) - Daleko putovanje
- [Los Reyes Magos](#) - Tri kralja

Izvođači

Zbor varaždinske katedrale “Chorus angelicus”

Oktet župe sv. Nikole “Donum”

Ayllu: Robert Lovrić - Zrinka Božičević Plavec - Ivana Čorković - Ivan Androić - Hrvoje Ton Josip Čajko, tenor

Predrag Šantek, klavir

Anđelko Igrec, dirigent

O skladatelju i o programu

Argentinac Ariel Ramírez rođen je u Santa Fé, u Argentini, 1921. godine. Specijalizirao se u folkloru svoje domovine, te istraživao njegovu povijest i razvoj. 1950. otišao je u Europu studirati folklor centralne Europe na Glazbenoj akademiji u Beču. Na Institutu za hispanskiju kulturu u Madridu bio je stipendijat studija o izvorima argentinske glazbe. 1963. je skladao svoju kreolsku misu, Misu Criolla. Ona danas pripada prepoznatljivim svjedocima španjolske i latinoameričke glazbene kulture. Napisana je na prijevod liturgijskog teksta (A. Catena, A. Mayol, i J. G. Segade) u vrijeme II. vatikanskog koncila, kad rimokatolička Crkva uvodi materinji jezik u liturgiju. Skladana na bazi folkorističkih ritmova i izvornih instrumenata, oduševljava svojom ljepotom i višeslojnošću, i bez gubitka svog latinoameričkog autenticiteta nadilazi granice regionalnog folklora.

Peterostavačno djelo počinje s **Kyrie** u obliku *baguala-vidala*, jednim posebnim ritmom sa sjevera Argentine, u kojem je sadržana sva samoća svojstvena andskoj ogoljenoj visoravnji.

Gloria također počiva na jednom sjevernoargentinskom odnosno bolivijanskom ritmu, poznatom *carnavalito*. No, ovdje je izražena radost i klicanje, sukladno liturgijskom tekstu. Po skladateljevom mišljenju **Credo** je središni stavak djela. Glazbeno je izabran *charactera truncata*, ritam iz centralne Argentine. Vjerovanje je predstavljeno stabilnim ritmom i završava uvjerenjem da vječni život postoji i nakon života. Jedan od najljepših i posebno neobičnih bolivijanskih ritmova je *carnaval cochabambino*, koji je korišten u **Sanctusu**. Konačno, misa završava s

Agnus Dei, napisanom u karakterističnom stilu pampa - *estilo pampeano*. Kao i u stavku Kyrie, glasovi pampa daju dojam beskrajne osamljenosti, koji Ramírez u ovom stavku dovodi do punog izražaja. Jednostavan recitativ izražava univerzalnu čežnju za mirom.

Navidad Nuestra

Božićna kantata Navidad Nuestra (naš Božić) nastala je iste godine kao i Misa Criolla na tekstove Felixa Lunae. Božićna priča prevedena je u emotivnu južnoameričku kutluru i glazbu. Dok mi Europljani čeznemo za bijelim Božićem, u latinskoj Americi je ljeto. Ista prigoda, isto očekivanje - i ipak potpuno drukčiji kulturološki doživljaj. Kantata je orkestrirana s južnoameričkim instrumentima, te se sastoji od osam pjesama, od kojih je svaka skladana na ritam nekog drugog južnoameričkog plesa (Navještaj, Andeo Gabrijel i Marija, Daleko putovanje, Traženje konačišta, Rođenje, Pastiri, Tri kralja, Bijeg). Ne samo melodije, i tekstovi Felixa Lunae smještaju božićnu priču u južnoamerički svijet: Marija i Josip putuju hladnom pampom s trnjem i koprivama, pastiri dolaze iz cijele Argentine i donose djetetu jelo, bosiljak i timijan, kraljevi na dar donose bijeli pončo od Alpake. Na večerašnjem koncertu izvodimo četiri stavka te kantate.

Misa Criolla i danas je jedan od dojmljivijih primjera o tome kako kulturno dobro stoljećima potlačena i na šutnju prisiljena dijela stanovništva pronalazi put u crkveno-glazbenu europski obilježenu tradiciju. Kao u nijednom drugom dijelu svijeta, u Latinskoj i Srednjoj Americi prisutan je sraz između siromašnih i bogatih, između, na jednoj strani, jada starosjedilačkog indigenog pučanstva, obespravljenih seljaka bez zemlje (campesinos) i stanovnika slamova i s druge, malobrojne bogate elite. Unutarnja politika mnogih zemalja Južne Amerike u kojima su se učestalo od 60-tih godina etablirale vojne diktature (nerijetko podupirane od Zapada) samo je povećavala taj sraz. Uz to režimi su na svaki oblik socijalno-političke opozicije odgovarali vojnim progonima i uhićenjima. Potaknuta, između ostalog i poticajima Drugog vatikanskog sabora, u takvoj se situaciji u Latinskoj Americi razvila, unatoč ponekad i masivnoj kritici službene Crkve, tzv. teologija oslobođenja, koja je stala isključivo na stranu najsromišnjih, time što je u temelj kritike društva stavila biblijsko viđenje nade i Isusovo naglašeno zauzimanje za siromahe i malene. Tako su se na meti moćnika našli i bezbrojni kršćani koji su se zauzimali za teologiju oslobođenja, među ostalima i biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, angažirani laici, koji su postali žrtvama progona, mučenja i ubojstva.

“Politička dimenzija vjere ne znači ništa drugo nego odgovor Crkve na realne političke zahtjeve svijeta u kojem živi. Ono što smo ponovno otkrili jest to da su ti zahtjevi od primarnog značaja za našu vjeru te da Crkva ne može zanemariti to svoje poslanje. Pri tome se ona ne shvaća političkom institucijom koja konkurira drugim institucijama ili posjeduje vlastite političke mehanizme. Još manje pokušava preuzeti političko vodstvo. Radi se o nečemu puno dubljem: ostati vjeran zahtjevima Evandelja; radi se o stvarnoj opciji za siromašne, o ulasku u njihov svijet, o navještaju Radosne vijesti te o tome da se siromašnima pruži nada, da ih se hrabri u njihovoj borbi za slobodu, za njihova vlastita prava kao i o tome da Crkva dijeli sudbinu naroda. Ta opcija Crkve za siromašne pojašnjava političku dimenziju vjere u njezinom temelju i njenom izgledu. Budući da se Crkva zauzima za stvarne, a ne fiktivne siromašne, za stvarno izrabljivane i potlačene, ona živi u političkom svijetu i ostvaruje se kao Crkva i u politici.”

Biskup Oscar Romero, salvadorski nadbiskup šest tjedana prije nego što je ubijen od strane vojne hunte (2. veljače 1980.)

O izvođačima

U Inka carstvu Ayllu je na kečua (indijanskom jeziku) značilo zajednicu ljudi koja se bavi istim poslom. Ponukan tim nazivom 1978. god. Robert Lovrić osnovao je **grupu Ayllu** i okupio entuzijaste da bi se bavili istim poslom – sviranjem. Brojni članovi izmjenjivali su se kroz grupu, ali duh Anda uvijek se zadržao u njihovim instrumentima: keni (uzdužnoj flauti), sikusima (panova svirala), charangu (modifikacija gitare i mandoline), te indijanskom bubunju, bombu.

Do danas grupa je nastupala u mnogim gradovima Hrvatske, a i inozemstvu. Proputovala je Južnu i Sjevernu Ameriku, snimila je 7 CD-a, nastupala na televizijskim i radio postajama, održala 10-tak koncerata u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski koji su uvijek izuzetno bili posjećeni, te brojnim drugima koncertnim ustanovama.

Također s Glazbenom mladeži Zagreba održala je tisuće priredaba za najmlađe u obliku bajke: Indijansku bajku i priču o Čarobnom patuljku.

Misu Criollo izveli su prvi put 1998. u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu sa Collegiumom pro musica sacra i dirigentom Sergijem Rainisom, te 2010. sa zborom Capella iuris i dirigentom Juricom Petrom Petračem u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu.

Josip Čajko, rođ. 1988. u Zagrebu. Student je treće godine solo pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Snježane Bujanović Stanislav. Solo pjevanje prije akademije učio je u glazbenoj školi Pavla Markovca, u klasi prof. Nataše Šurine. Paralelno sa studijem pjevanja diplomirao je studij poslovne ekonomije na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2012. godine.

Do sada je nastupio na brojnim koncertima diljem Hrvatske, između kojih treba izdvojiti ulogu Remendada u operi „Carmen“ u izvedbi studenata Muzičke akademije u Zagrebu 2011. godine te solističke nastupe u Bachovu „Magnificatu“ i Mozartovu „Requiemu“ 2012. godine. Od nastupa u inozemstvu važno je izdvojiti Božićno/Novogodišnju turneju u Kini 2011/2012. godine sastavljene od devet gala koncerata uz pratnju Philadelphia National Symphony.

Oktet Donum je osnovan u ljeto 2011. godine na poticaj varaždinske mezzosopranistice Sofije Cingula. U kratkom vremenu u kojem djeluje održao je dva samostalna koncerta (u Varaždinu i Dubrovniku) te više nastupa na raznim festivalima duhovne glazbe. Oktet Donum djeluje u župi sv. Nikole u Varaždinu.

Zbor varaždinske katedrale “Chorus angelicus” predvodi liturgijsko pjevanje nedjeljom i na svim važnijim slavlјima u varaždinskoj prvostolnici. Poseban naglasak stavlja na izvedbu novih liturgijskih skladbi. Redovito organizira koncerte duhovne glazbe i sudjeluje na Varaždinskim baroknim večerima. Dosad je surađivao s renomiranim ansamblima poput Le Parlement de Musique iz Strasbourg, Hofkapelle München, Varaždinskim komornim orkestrom, Collegiumom pro musica sacra iz Zagreba, zborom katedrale iz Graza. Sudjelovao je i u realizaciji nekoliko nosača zvuka, a 2010. nagrađen je i Plaketom grada Varaždina. Zbor djeluje od 1999. Osnivač i voditelj je Andelko Igrec, katedralni orguljaš i povjerenik za glazbu Varaždinske biskupije.

Varaždinska katedrala, 5. siječnja 2013. u 19.00

Trikraljski koncert

Prijevod tekstova

A VUESTROS PIES MADRE

A vuestros pies madre llega un infeliz
Cercado de angustias i de penas mil

Escucha benina dulce Abigail
Mis graves delitos mi pena sentir

A quien dulce madre podran acudir
Estos tristes hijos a quien sino a ti

LOS PASTORES

Vengan pastores del campo
que el rey de los reyes ha nacido ya.
Vengan antes que amanezca
que ya apunta el dia y la noche se va.

Albahaca y cedrón tomillo y laurel,
que el niño se duerme al amanecer.

Lleguen de Pinchas y Chuquis,
de Aminga y San Pedro, de Arauco y Pomán,
antes que nadie le adore quesillos
y flores le vam' a llevar.

Pídanle a Julio Romero
caballos de paso y su mula de andar
Con cajas y con guitarras
iremos cantando por el olivar.

Ay navidad de Aimogasta.
Aloja y añapa no habrá de faltar
mientras la luna riojana
se muere de ganas de participar.

NACIMIENTO

Noche anunciada, noche de amor,
Dios ha nacido, pétalo y flor,
todo es silencio y serenidad,
paz a los hombres, es Navidad.

En el pesebre mi Redentor
es mensajero de paz y amor,
cuando sonríe se hace la luz
y en sus bracitos crece una cruz.

PRED NOGE TVOJE, MAJKO

Pred noge tvoje, majko, nesretnika evo
U tjeskobi kleči i na muka sto.

Majčice dobra, što pružaš uvijek ruku
Čuj moje grijeha osjeti moju muku.

Majčica si slatka, spasiteljica
Utječemo se tebi tvoja smo dječica.

PASTIRI

Hajd'mo pastiri, sad s polja se vratite,
kraljeva rodi se kralj
Hajdemo prije neg(o) svane, jer dani se,
noći već bliži se kraj.

A majčine dušice miris je tu,
nek' djetešće spava u blaženu snu.

Mjesta sva Pinchas i Chuquis,
Aminga, San Pedro, Arauco, Poman,
Šalju pastire na poklon požurit'
sa cvijećem i sirom na dar.

Neka vam konje i mulu za put svoju
Julije Rimljanin da,
kroz maslinik idemo s pjesmom,
a sviraju zvečka i gitara ta.

U Aimogasti za Božićno slavlje
se nađe što najbolje je.
Mjesec umire od želje da bude tu
i za to dao bi sve.

ROĐENJE

Kad po navještenju u noći ljubavi,
Rodio se Bog, cvijetak rumeni,
Svud je bilo tiho i spokoj blag,
Svim' na zemlji mir od Božića je dar.

U jaslicama rođen je moj Spasitelj
Glasnik ljubavi i Otkupitelj.
Sunce grane uvijek kad mu lice krasiti smijeh
u rukama mu križ da savlada grijeh.

Angeles canten sobre el portal
Dios ha nacido, es navidad.....
Esta es la noche, que prometió
Dios a los hombres y ya llegó,
es Noche Buena, no hay que dormir
Dios ha nacido, Dios está aquí.

PEREGRINACION

A la huella, a la huella Jose y Maria
Por las pampas heladas cardos y ortigas.
A la huella, a la huella cortando campo
No hay cobijo ni fonda sigan andando.

Florecita del campo, clavel del aire
Si ninguno te aloja ¿adonde naces?
¿donde naces, florcita que estas creciendo,
Palomita asustada, grillo sin sueño?

A la huella, a la huella Jose y maria
Con un dios escondido nadie sabia...

A la huella, a la huella los peregrinos
Prestenme una tapera para mi niño.
A la huella, a la huella soles y lunas
Los ojitos de almendra piel de aceituna.

¡ay burrito del campo! ¡ay buey barcino!
¡que mi niño ya viene, haganle sitio!
Un ranchito de quincha solo me ampara
Dos alientos amigos la luna clara

A la huella, a la huella Jose y maria
Con un dios escondido nadie sabia ...
A la huella, la huella, huellita Jose y Maria

LOS REYES MAGOS

Llegaron ya los reyes y eran tres,
Melchor, Gaspar y el negro Baltasar
arrope y miel le llevarán
y un poncho blanco de alpaca real.

Changos y chinitas duermansé
que ya Melchor, Gaspar y Baltasar
todos los regalos les darán
para jugar mañana al despertar.

El Niño Dios muy bien lo agradeció
comió la miel y el poncho lo abrigó
y fue después que sonrió
y a medianoche el sol relumbró.

Andeli će sada pjevat' poć'
Rodio se Bog, Božićna je noć
Ove je noći došao
kako je ljudima obećao. I zato
Budni svi su Badnju čekali noć
Znali su da Bog k zemlji će doć'.

DALEKO PUTOVANJE

Hajd' po stazi, po stazi, Josip s Marijom,
Smrznutom pampom kroz žbunje i oštros trnje.
Hajd' po stazi, po stazi, prečacem tim,
Nitko ne otvara vrata, put valja nastavit'.

Lijepim danas to cvijetkom, zemlja će roditi,
Divnim darom s nebesa nama ugodići.
Al' nikog nema da hrli, rumen cvijetak,
Malešnog da te prigrli, dragi sinak?!

Hajd' po stazi, po stazi, Josip s Marijom,
Dijete Božje je s njima, pod srcem skriveno.

Hajd' po stazi, po stazi, zvijezde je najljepše sjaj,
Zlatom obasjao put, štalu i s jaslama kut.
Hajd' po stazi, po stazi, pravu put čovjeka
Primi, jer rodi se da izbavi grješnika.

Hajde oslek i volek! U hladnoj štalici
Grijte dijete što dršće na oštros slamici!
Mirno, sinko, ti snivaj nek' krijepli te san,
Snivaj tiho, počivaj još dal'ko je dan

Hajd' po stazi, po stazi, Josip s Marijom,
Dijete Božje je s njima, u štalici skriveno...
Hajd' po stazi, po stazi, po stazici Josip i Marija

TRI KRALJA

Tri Kralja došla Dijete vidjeti,
najboljim darima darivati:
Slatko i med su donijeli,
I pončo bijeli kraljevski.

Dječica su snom već shrvana
pa će Melkior, Gašpar i Baltazar
darovima ih darivati
da mogu jutrom igru početi.

A Isus dijete hvale izreče,
On kuša med i pončo odjene
i osmijehom nas dodirne,
sred noći suncem toplim ogrne.